

Jerzy Kmiecński, Krzysztof Walenta

Odry, pow. Chojnice

Informator Archeologiczny : badania 8, 137-138

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace wykopaliskowe poprzedziła szczegółowa inwentaryzacja powierzchniowa i zdjęcie geofizyczne 3 ha osady, wykonane przez zespół geofizyków z AGK w Krakowie pod kierunkiem prof. J. Kowalczyka. Zdjęcie to wykazało istnienie długiego na ok. 300 m i szerokiego na 10-20 m ciągu pieców hutniczych. Badaniami wykopaliskowymi objęto 57 m².

Odkryto:

1. Ślad budynku mieszkalnego /prawdopodobnie konstrukcji zrębowej/ zbliżonego w planie do kwadratu o boku 4 m. Wewnątrz budynku znajdował się piec, do którego konstrukcji użyto oprócz kamieni i gliny fragmentów kłóców żużla. W warstwie budynku znaleziono liczne fragmenty naczyń, kości zwierzęcych i 2 ciężarki tkackie. Obiekt można datować na okres późnolateński.
2. 42 piece hutnicze typu kotlinkowego w układzie nieregularnym. Wiele z nich przecina warstwę budynku. Kotlinki pieców przeciętnie mniejsze niż na osadzie w Pęcicach odległej od Milanówka o 13 km. Waga kłóców nie przekracza 80 kg. Piece datujemy wstępnie na okres późnolateński i wczesnorzymski.

Badania będą kontynuowane.

NOWA HUTA - Pleszów
Stanowisko 17

patrz
neolit

NOWY TARG, pow. Sztum

patrz
okres halszacki

ODRY, pow. Chojnice

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Łódzkiego

Badania prowadził doc. dr Jerzy Kmiecński. Autor sprawozdania - mgr Krzysztof Walenta. Finansował Uniwersytet Łódzki i Urząd Powiatowy w Chojnicach. Dziewiąty sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe i płaskie z okresu wpływów rzymskich.

Badania prowadzone były w dwóch etapach - zimowym i letnim. W zimie wykopy zabezpieczone były specjalnie skonstruowanym "namiotem" z folii, wewnątrz którego zainstalowano ogrzewanie i oświetlenie. Badano część płaską cmentarzyska. Przekopano 500 m². Odkryto 26 grobów szkieletowych, 17 jamowych i 6 popielnicowych. Ten etap badań w pełni potwierdził możliwość prowadzenia badań wykopaliskowych w trudnych warunkach zimowych przynosząc znaczne oszczędności w nakładach organizacyjnych i gospodarczych.

W sezonie letnim badaniami objęto ary 588 i 464 oraz kurhan 23. W arze 588 odkryto 4 groby szkieletowe, 8 grobów jamowych i 1 grób popielnicowy. W arze 464 nie odkryto żadnych pochówków. Wyposażenie grobów nie wyróżniało się niczym szczególnym w stosunku do poprzednich sezonów. Najczęściej na wyposażenie bogatszych grobów składały się fibule, bransolety, klamerki esowate, paciorki bursztynowe i szklane, przęśliki, igły i pojedyncze naczynia. Wyposażenie to potwierdza ustaloną już wcześniej chronologię cmentarzyska na fazy B-2, C-1.

W kurhanie 23 odkryto 3 pochówki. Pochówek nr 1 ciałopalny jamowy, wkopany w bruk kurhanu nie zawierał żadnego wyposażenia. Pochówek nr 2 szkieletowy, usytuowany w centrum kurhanu zawierał dwie fibule Al. II-40, jedną fibulę Al. V-127/128, brązową klamerkę esowatą, brązową sprzączkę zbliżoną do prostokątnej z kołcem osadzonym na osi. Pochówek nr 3 szkieletowy, został wykopany w północno-zachodniej części kurhanu, niszcząc częściowo płaszcz kamienny. Wyposażony był tylko w szpilę haczykową w drewnianej pochewce. Pod płaszczem kamiennym odkryto wyraźne ślady orki. Kurhan ten wyróżniał się wśród dotychczas zbadanych brakiem wieńca kamiennego otaczającego płaszcz kamienny kurhanu.

Badania będą kontynuowane.

OPATOW, pow. Kłobuck
Stanowisko 6

Instytut Archeologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego
w Krakowie

Badania prowadziła mgr Magdalena Mączyńska. Finansowali WKZ i Instytut Archeologii UJ. Czwarty sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich.

Zbadano powierzchnię ponad 8,5 ara. Prócz niewielkich skupisk ceramiki i paleniska odkryto dużą chatę, częściowo zagłębioną w ziemię, o zarysie prostokątnym i wymiarach 10 x 5 m. W obrębie chaty natrafiono na ślady paleniska, które zawierało m.in. dwa fragmenty ciężarków tkackich. Z wypelniska chaty pochodzi trójwarstwowy grzebień rogowy o uchwycie dzwonowatym i pucharek gliniany, wykonany na kole. Zabytki te pozwalają datować odkryty obiekt na tzw. fazę D odpowiadającą pierwszej połowie V w.n.e. Jest to, jak dotąd, najpóźniejszy zespół w obrębie badanej osady, której użytkowanie rozpoczyna się w fazie B2/C1 okresu rzymskiego.

Osada na stanowisku 6 jest ściśle związana z dużym cmentarzyskiem z okresu wpływów rzymskich w tej samej miejscowości / stanowisko 1/.

Badania kompleksu osad w Opatowie planowane są na szereg dalszych sezonów w celu ustalenia czasu ich użytkowania oraz powiązań z cmentarzyskiem. Prócz dalszych prac na stanowisku 6 planuje się także przeprowadze-